

*Запровадження інтегрованого підходу до навчання
в закладах дошкільної та початкової освіти*

суспільного життя.

Література

1. Концепція екологічної освіти України / Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України. – 2002. – № 7. – С. 3–23.
2. Концепція Нової української школи. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/0BzKkv8gxSZUkMzZMbWtPYU9IWXM/view>.
3. Нова українська школа. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти (1–4 клас), розроблена під керівництвом О. Я. Савченко. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://osvita.ua/school/program/program-1-4/60407/>

**ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МІЖПРЕДМЕТНОЇ
ІНТЕГРАЦІЇ ЯК ЗАСОБУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО
РОЗВИТКУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ**

Шаран О.В., Бец Ю.С.

Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка

E-mail: Sharan_oleks@ukr.net

На сьогодні суспільству потрібні особистості високоосвічені, творчі, ініціативні, здатні мислити по-новому, приймати нестандартні рішення. Важливим завданням сучасної освіти є покращення її якості. Проте реалії навчання в сучасній школі визначаються зростаючим обсягом інформації, інтенсифікацією проходження матеріалу, постійною модернізацією і ускладненням навчальних програм. Зрозуміло, що такі умови вимагають відповідної організації освітнього процесу. При цьому дуже важливим є здоров'язбережувальний аспект навчання, адже сучасний учень часто відчуває великі фізичні та психоемоційні перевантаження. Тому дуже важливим є організувати навчальний процес так, щоб не нанести шкоди здоров'ю учня, щоб не згасав його інтерес до знань, не втрачалася віра в свої сили і при цьому забезпечувався навчальний процес у повній мірі. Інтеграція є одним з основних шляхів розв'язання цієї проблеми в початковій школі.

*Запровадження інтегрованого підходу до навчання
в закладах дошкільної та початкової освіти*

Прогресивні ідеї інтеграції зароджувались і мали відповідне втілення у світовій педагогіці, розпочинаючи з XVII ст. Проблема інтеграції змісту була в центрі уваги видатних педагогів Я. Коменського, Й. Песталоцці, з іменами яких пов'язано винайдення універсального методу навчання читання і письма. Історія становлення сучасних інтеграційних процесів в українській педагогіці, на думку І. Пастирської, розпочинається з 90-х років XX століття і містить кілька етапів: інтеграцію елементів змісту навчання; інтеграцію у професійній педагогіці; поглиблення методичного аспекту інтегрованого навчання; підготовку педагогів до реалізації інтегрованого навчання [2].

У своєму дослідженні ми послуговувалися сучасним визначенням інтеграції. За словами вченого О. Глобіна, «у навчанні інтеграцію розглядають як процес встановлення зв'язків між структурними компонентами змісту освіти з метою формування в кожного учня цілісного уявлення про світ, виховання орієнтованої на розвиток і саморозвиток особистості» [1, с. 12].

Тож на зміну урокам, на яких традиційно, здебільшого, переважає вивчення теоретичного матеріалу, мають прийти компетентісно орієнтовані заняття, що сприяють цілісному сприйняттю навчального матеріалу, формуванню системного мислення, позитивного емоційного ставлення до пізнання [3, с. 125]. Інтегрований урок передбачає інтеграцію матеріалу двох або більше навчальних дисциплін.

Оскільки математика має найбільший серед усіх шкільних предметів вплив на інтелектуальний розвиток молодших школярів, то за основу в процесі дослідження ми вибрали поєднання (міжпредметну інтеграцію) математики з іншими навчальними дисциплінами. Як засвідчує практика, математика — настільки універсальна наука, що, за бажанням, може інтегруватися з будь-яким предметом. Цікавими є як традиційні поєднання (математика і природознавство, математика і трудове навчання й ін.), а також нетрадиційні, що забезпечують взаємозв'язок наук природничо-математичного і суспільно-гуманітарного циклів.

Наприклад, цікавим був для учнів 4 класу інтегрований

**Запровадження інтегрованого підходу до навчання
в закладах дошкільної та початкової освіти**

урок у вигляді віртуальної подорожі до Лондона, під час якої діти визначали час за годинником українською мовою та відповідно англійською, визначали рік заснування Лондона і рідного міста Броди, порівнювали ці величини, дізнавалися цікаві факти про Біг-Бен, оглядове колесо Лондонське Око та Лондонський метрополітен.

Незабутнім був для другокласників бінарний урок у вигляді подорожі до зоопарку, який розташований у центральному парку Нью-Йорка, зустрічі з улюбленими героями: левом Алексом, зеброю Мартіном, жирафом Мелманом та гіпопотамом Глорією. Разом з ними діти вчилися описувати тварин Мадагаскару, лічити, правильно читати математичні вирази українською та англійською мовами, додавати і віднімати, розв'язувати задачі на рух.

Пізнавальною для четвертокласників виявилася «екскурсія» вулицями рідного міста, під час якої діти знаходили відстань від Бродів до столиці та сусідніх обласних міст, використовуючи карту та її масштаб; дізналися про чисельність населення Бродівського району, виконуючи дії над багатоцифровими числами; розв'язуючи задачі, дізналися про промислові підприємства, флору і фауну рідного краю. Робота в групах сприяла швидкому опрацюванню досить великого за обсягом матеріалу. Міжпредметна інтеграція сприяла розвитку логічного, варіативного, творчого мислення учнів, що є основою інтелекту особистості.

Інтеграція вивчення навчального матеріалу не повинна служити самоціллю для вчителів, а лише певною системою в їхній діяльності. Як показує практика, впровадження інтегрованого навчання в початковій школі дало позитивні результати: в усвідомленому засвоєнні знань з кожного предмету, покращенні результатів навчання, підвищенні рівня інтелектуальної діяльності, зростанні пізнавального інтересу учнів, включенні їх у творчу роботу.

Література

1. Глобін О.І. Міжпредметні зв'язки в умовах профільного навчання математики: методичний посібник для вчителів / О.І. Глобін. – К.: Педагогічна думка, 2012. – 88 с.

**Запровадження інтегрованого підходу до навчання
в закладах дошкільної та початкової освіти**

2. *Пастирська І.* Періодизація інтеграційних процесів в українській педагогіці (кінець ХХ – початок ХХІ століття) / І. Пастирська // Режим доступу:
http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Pippo/2011_3/Pastyr.htm
3. *Шаран О.В.* Особливості використання міжпредметних зв'язків у навчанні молодших школярів математики та англійської мови / О.В. Шаран, Ю.С. Бец // Фізико-математична освіта: науковий журнал. – 2017. – Вип. 4 (14). – С. 124–127.